

ima 10, kar naj izvolijo dotični p. n. gospodje čitatelji, katerim zna knjižica v roke priti, blage volje popraviti.

Lansko leto zadnje dni meseca avgusta podaril bil mi je vrli tovariš, gosp. Oto Dietz, učitelj v Šturiji, živega modrasa shranjenega v sklenici, katere vrat bil je z redko tkanino rahlo zavezan, da je mogel sveži zrak v njo dohajati. Prinesel bil sem nepokvarjenega le-sem domov, kjer mi je skozi celih 11 mesecev služil od časa do časa kot živi učni pripomoček brez vsakoršne hrane. A bil je preteklega meseca še prav čil in čvrst, ko sem ga sè špiritom zalil in ugonobil, pa tudi v tej tekočini ga ni hotelo tako hitro konec biti, ker se je v nji nad poldrugi četrt ure zvijal in svoje strupene zobe kazal. Zares čvrsto in čilo življenje ima ta malopridna nesnaga! Kopriva nikdar ne pozebe, kačja zalega ne prestrada z lepo, a hudobni in sprideni jezik pa tudi med brezzobnimi čeljusti navadno do zadnjega izdiha ne miruje. Nek pameten, skušen in moder gospod mi je pred 15 leti rekel, da hudobni jezik še najmanj 5 let po smrti v grobu poštene ljudi obira.

M. Rant.

Iz Ljubljane. (*Cesarjev rojstni dan*) bil je praznik preteklega tedna in se je slovesno praznoval tudi povsod med Slovenci in izrekoma tudi v Beli Ljubljani. Tukaj brala se je slovesna sv. maša v navzočnosti odličnih meščanskih in uradnijskih krogov, po deželi pa preteklo nedeljo tudi tako. Gospod deželni predsednik baron Winkler podaril je ob tej priliki za ljubljanske uboge in bolnike 200 gld.; hvale in posnemanja vredna dobrotljivost, s katero se najboljše praznujejo prazniki preblagega našega cesarja.

Tudi ljubljanska čitalnica vredila je za preteklo nedeljo „besedo“ s krasnim programom in zelo obilno obiskano v slavljenje rojstnega dneva cesarjevega. — Enaka poročila dohajajo nam z dežele, kjer so v mestih in trgih slavili rojsten dan s sv. mašo, z banketi in besedami.

— (*Deželni predsednik baron Winkler*), ki se je danes teden zvečer podal na Dunaj, vrnil se je po opravljenem poslu soboto zjutraj zopet nazaj v Ljubljano in je bil navzoč pri slovesni maši v praznik rojstnega dneva Njih velič. cesarja.

— (*Rudolf baron Gödel-Lannoy*), brat državnega poslanca in podpredsednika državnega zbora, predsednik ces. avst. osredne morske gosposke v pokoju, ud oskrbovalnega odbora c. kr. priv. družbe južne železnice, dopisovalni ud ces. akademije vednosti, grajšak, umrl je dné 13. t. m. v 69. letu, po dolgem bolehanji na svoji grajščini na Koroškem. Pokojni poznal je na drobno jutranje dežele in je gladko govoril veliko jezikov. Zapustil je poleg udove, rojene Carneri, samo enega sina.

— Nekatero gospodičino ljubljanske, ki bi rade kaj veljale, nosijo, kakor čujemo — vsaj mi jih ne gledamo — na prsih pripete črno-rudeče-zlate trakove. Ni lahko umeti, kaj hočejo s tem doseči te krasotice. Hočejo mar s svojimi trakovi dokazati, da je bela Ljubljana nemško mesto, ali dežela kranjska del nemške države; ali hočejo ž njimi pokazati, da so tudi one v Ljubljani, ker bi sicer nihče ne vedel za-nje; ali pa hočejo, ker morda ne morejo drugače, s takim lišpom oči moških ná-se obračati? Pa ne kalimo jim nedolžnega veselja, vsaj nazadnje revice zapadejo vendar-le smešnosti.

— (*Preroški nemškutar.*) Pisatelj teh vrst govoril je 18. t. m. z gospodom, ki se je pripeljal iz Kranja. Na vprašanje, kaj je novega v Kranji, pripoveduje gospod, da se je na železnici vozil z mladim gospodom Ljubljančanom, zdaj bivajočim blizu Kranja, in ta mu je pripovedoval „grozne“ novice iz nemškutarskih krogov:

„da odstavijo deželnega predsednika barona Winklerja in da se bodo godili v Ljubljani celo nemiri na cestah“. — Preroški nemškutar, ki se rad ponaša z nemško-demokracijskim klobukom in je po naravi krivega pogleda, vendar ni bil celo kriv prerok, vsaj, ako bi bilo res*), kar se je 20. t. m. nemškutarskim listom telegrafiralo iz Ljubljane, „da je Slovenec v „Zvezdi“ mladi dami s prs odtrgal črno-rudeč-zlat trak in da so le nemški turnarji zabranili daljne škandale; nadalje da so ponoči narodni mladenči napadli in pretepli dijake, kateri so peli nemško pesem. „Die Entrüstung ist eine allgemeine“ itd. — Jeli ni čudovito, da je mlad nemškutar v soboto tako dobro vedel, kaj hočejo ljubljanski nemškutarji v nedeljo početi?

Ker telegram z predpostavljeno črko -ko- obeta, da se oba slučaja naznanita sodnji, bilo bi morebiti prav mikavno izvedeti, ali nemškutarski prerok in oni nemškutarski častni škandali niso v kaki ožji zvezi. — Mlajše naše rojake, katerim hitreje kri zavre, pa pri tej priliki še enkrat opozorujemo in živo prosimo: Naj se ne dajo zapeljati po nemškutarskih krivih prerokih, da bi se mešali v smešno, k večjemu šolskim fantalinom odpustljivo draženje in razsajanje. Kranjska dežela in Bela Ljubljana ostane naša slovenska, ako bi se še toliko Landislaus-Bubusov in v duhu njim podobnih frajlic sprehajalo vse črno-rudeče-rumeno našemljenih po drevoredih ljubljanskih; saj smešijo le sami sebe. Narodnjaki pa naj složno skrbé za to, da demonstranti na nosove popadajo sami v jame, katere kopljejo Slovencem v slovenski naši deželi.

— (*Državni poslanec Viljem Pfeifer*) vabi svoje volilce metliško-črnomaljske, da bi prišli prihodnjo nedeljo dne 26. avgusta popoldne med 2. in 4. uro na vrt gospoda Matjasiča pri „Treh farah“ poleg Metlike, kjer jim hoče poročati o svojem delovanji v preteklem zasedanji državnega zbora.

— (*† Gospod Ignacij Doksat*), znan in velezaslužen rodoljub postonjški, umrl je pretekli teden komaj dobro 40 let star, po dolgem bolehanji. Lahka mu zemlja vrlemu rodoljubi! Rodoljubi postonjniški pa naj se toliko tesneje zavežejo v složno delovanje za blagor našega naroda!

— (*Družba rudečega križa*) poslala je za „transportno kolono“ št. 16 v Ljubljani 16 svojih izredno pripravno in po najboljših skušnjah izdelanih voz. V vsakem vozu je prostora za štiri težko ranjene, lahko ranjenih pa ima več prostor. Z vozovi prišla je tudi vsa oprava, vse razne potrebščine, celo na sveče se ni pozabilo. Vozove, ki se hranijo v družbenem splotju na polji ljubljanskem, izročil je osobno družbeni tajnik gospod major Sluka. S temi vozovi učili se bodo službe naši veterani, katerih je 60 izbranih za oddelek prevažanja.

Zahvala.

Ob povodu praznovanja rojstnega dné Njega c. kr. apostolskega veličastva presvitlega cesarja mi je visokorodni gospod c. kr. deželni predsednik Andrej baron Winkler izročiti dal dve sto goldinarjev, od katerih je 100 gold. namenjenih ljubljanskim revežem,

*) Govorili smo z več gospodi, ki so se v nedeljo sprehajali v „Zvezdi“, toda „mir branečih nemških turnarjev“ in sploh v vsi tej dogodbi ni nikdo nič slišal in videl. Pozneje še le čula se je vest, da je nek krojač pravil, da je gospicil rekel: „jetzt werde ich dieses Band im Sack tragen“. — Vse obnašanje nemško govorečih ljubljanskih frajlic in onih, ki jih hujskajo, pa daje le gradivo za lačne nemškutarske korespondente in pa za — „Brenceljna“.

50 gold. cesarice Elizabete bolnici za otroke v Ljubljani, 25 gold. tukajšnji varovalnici malih otrok in 25 gold. društvu gospéj krščanske ljubezni sv. Vincencija de Paula.

Izročajoč te zneske njihovemu blagemu namenu, smatram se dolžnim, da potom javnosti najtoplejše zahvalo izrekam za velikodušno, revežem glavnega našega mesta naklonjeno darilo.

V Ljubljani 17. dan avgusta 1883.

Župan: Grasselli.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Presvitli cesar vrnili so se preteklo nedeljo večer, cesarica pa s princesinjo Valerijo v pondeljek zjutraj iz Išel-a nazaj v Schönbrunn pri Dunaji. — Danes predsedujejo cesar skupnemu posvetovanju naših in ogerskih ministrov, včeraj pa je bilo posvetovanje ministrov samih. Jutri baje sprejmejo cesar dunajskega župana s poslanstvom mestnega odbora, katero jim izroči prošnjo o decentralizaciji železnic. — V pondeljek prišel je na Dunaj srbski kralj Milan, v nekaj dnéh pa se pričakuje kralj rumunski Karol, ki se zdaj hoče nekaj bolj bližati nemški in avstrijski državi. — Dné 16. t. m. pričela se je vendar enkrat odložena električna razstava v rotundi svetovne razstave; otvoril jo je cesarjevič Rudolf, kot zavetnik razstave z govorom, v katerem pohvalno omenja Dunaja, kjer je Prešel iznašel vžigalnice, enako so bile iznajdene na Dunaji leta 1837 stearinske sveče in tudi plinovo svečavo izmislil si je na Dunaji Moravan Cincer, in še le potem vpeljali so jo Angleži za dejansko rabo. — Dunajski judovski listi začeli so tudi vsled tega govora krik, da je govor cesarjevičev v nasprotju s politiko sedanje vlade in državnega zbora večine, ker ta hoče Dunaj uničiti na korist Pragi in Lvovu, pa česki listi so koj odločno zavrnilo to natolcevanje. Sicer pa v razstavo dohajajo še zmiraj posamezni zakasneli razstavljavci. Obiskovanje razstave ni ravno veliko, n. p. prišlo jih je preteklo nedeljo 8256, v pondeljek pa celó le 3350.

Predsednik dunajske policije vit. Krtička prepovedal je glavno točko programa za slavljenje 200-letnice pregnanja Turkov izpred Dunaja, vsled te naredbé sklenil je dotični odbor opustiti vso svečanost in se je razdružil, povdarjaje, da taki „podpori“ od strani vladinih krogov nasproti preneha njegova patrijotična dolžnost. — Poročila o zdravju grofa Chamborda iz Frohsdorfa so bolj in bolj brezupna. Že nekaj dni je, odkar je soproga bolnikova telegrafirala cesarju v Išel, da je zdravstveni stan grofov brez upanja in da se od trenutka do trenutka boje smrti. Od tega časa bil je grof večidel brez zavesti, ko pa so se bolečine polegale, vžil je zopet malo jedi in se kazal nekaj krepkejšega. Vsa bližina grofova je obupna, dospeli so zopet vsi bližnji sorodniki, grof poslovil se je pri soprogi in družih sorodnikih, trpljenje prenaša voljno, samo enkrat zdihnil je v največjih bolečinah: „Reši me o gospod!“ Zdravniki trdijo, da je bolezen neozdravljiva, da se pa vendar ne dá zanesljivo določiti.

Gorica. — Dné 16. t. m. pričel je deželni zbor goriški svoje zborovanje pod predsedstvom grofa Coronini-a. Namestnik njegov je dr. Jos. Tonkli. Deželni glavar pozdravil je zbor v prijaznem govoru in je konečno prosil pooblastila, da sme izraziti v imenu zbora največjo udanost presvitlemu cesarju o priliki rojstnega dneva Njegovega Veličanstva. V deželni odbor voljeni so bili gospodje dr. Payer, dr. Gaser,

dr. Tonkli Jos. in dr. Abram, za namestnike pa: dr. Nik. Tonkli in Reich.

Dné 16. t. m. pričela sta svoje zborovanje tudi deželna zbor isterski in predarelski; v prvem tarnal je deželni glavar dr. Vidulič (lahon), da se je pričel boj v deželi zoper zgodovinsko njeno kulturo.

Iz Trsta. — Konečno se je tudi pri nas začelo nekaj krepkejšega domoljubnega gibanja. Do zdaj se je k večemu čulo, da se je v Trstu pri praznovanji avstrijskih praznikov cesarskemu namestniku poklonil mestni župan ali pa ta in ta predsednik, in kedar se je šlo za drug domoljuben čin, pokazati avstrijsko barvo, poskrili so se skoraj vsi oni matadori, ki gospodarijo sicer v Trstu, ali pa so se celó skazovalno odpeljali kam v bližnjo Laško. Kar bi bil kdo poskusil za povzdigo avstrijske zavednosti in našega domoljubja, znali so ti lahonski kolovodje zadušiti s pretvezo, da bi bilo to draženje Lahov. Zdaj se je to za nekoliko, pa le za malo zboljšalo, ker naši rodoljubi se smejo vsaj javno pokazati, se ve da lahoni tega ne pripuste brez bombe, in domoljubni Tržačani se znajo vender tudi sami braniti. Trst je imel letos vsaj tudi nekaj ljudskega praznovanja cesarjevega rojstnega dneva, lahoni pa so zopet vrgli svojo „junaško“ bombo. — Pa na bombo dobili so lahoni tudi odgovor domoljubnega prebivalstva, odgovor s tem, da so lahonskemu telovadnemu društvu razbili okna in vso opravo, vedoči, da tam izvirajo vse tržaške bombe. Žalostno je sicer, da se godé take reči, da se lomijo postave, še bolj pa je žalostno, da je vlada tržaška vdarjena s slepoto, da ne vidi, kar že vidi ves svet. Veselo je pa pri vsem to, da avstrijska zavest v Trstu raste vkljub Pretisa. Slovenci ne bodemo nehali trditi in delati v zavesti, da Trst in vse Primorsko je naše in avstrijsko!

Neredi v Trstu, ki so se godili pred rojstnim dnem cesarjevim, ponavljali so se zopet v nedeljo in sicer poglavitno zato, ker so se nekateri veterani in drugi meščani „predrznili“ v našem Trstu klicati: „živila Avstrija.“ — Lahonski telovadci zbirali so se v krčmi „alla Palestra“ do 150 mož in čulo se je, da so oboroženi z revolverji i. t. d. Mestna straža podala se je tje in jih je nagloma obsedla in je res dobila revolver, večjidel pa tako imenovane „salva vita“, to so kratke, šibke palice z vpletenimi svinčenimi krogli. Od tam podali so se lahoni po 10 in deset skupaj v kavarno Chiozza. Ko so na večer veterani vrnivši se od bosketa, tam klicali „evviva l'Avstria“, napadli so jih lahoni s palicami in koli, pa nagloma prišli so mestni stražniki in lahonski junaki kazali so brzo svoje pete. Pozneje napadli so še branjevca, kateri precej vinjen je tudi klical: „evviva l'Avstria“, pa so ga tako pretepli, da so ga morali domu odnesti. Enako zgodilo se je vredniku tržaškega „Tagblatt-a“ Brehmer-ju, ki je prišel tam memo, ne da bi bil kaj zinin.

Dalmacija. — Dalmatinski državni in deželni poslanec Klaič došel je pretekli teden na Dunaj in je šel v soboto k ministerskemu predsedniku grofu Taaffe-u še z besedo ponovit pritožbe zoper ravnanje cesarskega namestnika barona Jovanović-a, ki je pri volitvah in pri zborovanji, pa tudi pri predlaganji odličnejših političnih uradnikov, skazoval svoje nasprotovanje zoper narodno večino deželnega zbora dalmatinskega. Nasprotstvo priklopelo je do vrha s čisto nepričakovanim, naglim sklepom deželnega zbora, in tako se je takrat govorilo, da se mora ali deželni zbor razpustiti, ali pa, da mora odstopiti cesarski namestnik Jovanović. Zdaj pa se upa, da se štrana zmotana vender le z lepo poravna, ker je merodajnim krogom